

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА *PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS*

Цијене произвођача индустријских производа

Цијене произвођача индустријских производа у септембру 2010. године у односу на август 2010. године у просјеку су више за 0,6%, у односу на децембар 2009. године више су за 4,5% и у односу на септембар 2009. године за 3,7%.

Посматрано по намјени потрошње, у септембру 2010. године у односу на август 2010. године цијене трајних производа за широку потрошњу просјеку су више за 2,1%, цијене интермедијарних производа за 1,0%, цијене нетрајних производа за широку потрошњу за 0,4%, цијене енергије за 0,3%; док су цијене капиталних производа у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), цијене подручја (Ц) вађење руда и камена у септембру 2010. године у односу на август 2010. године у просјеку су више за 1,0%, цијене подручја (Д) прерађивачка индустрија за 0,8%, док су цијене подручја (Е) производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом и водом у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у септембру 2010. године у односу на август 2010. године остварен је раст цијена у: производњи одјеће, доради и бојењу крзна 5,6%; производњи прехранбених производа и пића 2,7%; производњи намјештаја и осталој прерађивачкој индустрији 2,6%; производњи машина и уређаја 2,0%; рециклажи 1,8%; вађењу угља и лигнита, вађењу тресета 1,4%; производњи кокса, нафтних деривата и нуклеарног горива 0,7%; преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја, производњи предмета од сламе и плетарских материјала 0,5%; производњи електричних машина и апарата 0,3% и производњи дуванских производа као и производњи базних метала 0,2%.

Пад цијена у септембру 2010. године у односу на август 2010. године остварен је у: производњи производа од гуме и пластичних маса 2,6%; производња осталих саобраћајних средстава 0,8%; производња текстила као и производња производа од метала, осим машина и уређаја 0,4%; вађењу руда метала као и производњи целулозе, папира, и производа од папира 0,2%.

У преосталих десет области индустријске производње цијене су у септембру 2010. године у односу на август 2010. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer price index of industrial products

Producer Prices of industrial products in September 2010, compared to August 2010, were on the average 0.6% higher, compared to December 2009, 4.5% higher and compared to September 2009, 3.7% higher.

According to purpose of consumption in September 2010, compared to August 2010, prices of consumer durables were on the average 2.1% higher, prices of intermediate goods 1.0% higher, prices of consumer non-durables 0.4% higher, prices of energy 0.3% higher; while prices of capital goods were on the average at the same level.

According to the industrial production sections (PRODCOM), in September 2010, compared to August 2010, prices of the section (C) Mining and quarrying were on the average 1.0% higher, prices of the section (D) Manufacturing 0.8% higher, while prices of the section (E) Electricity, gas and water supply were on the average at the same level.

Reviewed by divisions of industrial production, in September 2010, compared to August 2010, prices increased in following divisions: Manufacture of wearing apparel, dressing and dyeing of fur 5.6%; Manufacture of food products and beverages 2.7%; Manufacture of furniture, other manufacturing 2.6%; Manufacture of machinery and equipment 2.0%; Recycling 1.8%; Mining of coal and lignite, extraction of peat 1.4%; Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel 0.7%; Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture, manufacture of articles of straw and plaiting materials 0.5%; Manufacture of electrical machinery and apparatus 0.3% and Manufacture of tobacco products same as Manufacture of basic metals 0.2%.

Decrease of prices in September 2010, compared to August 2010, appeared in following divisions: Manufacture of rubber and plastic products 2.6%; Manufacture of other transport equipment 0.8%; Manufacture of textiles same as Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 0.4%; Mining of metal ores same as Manufacture of pulp, paper and paper products 0.2%.

In the remaining ten divisions of the industrial production, the prices in September 2010, compared to August 2010 were on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА У СЕПТЕМБРУ 2010. ГОДИНЕ
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS IN SEPTEMBER 2010

Назив (по PRODCOM-у)	IX 2010 VIII 2010	IX 2010 IX 2009	IX 2010 XII 2009	I-IX 2010 I-IX 2009	IX 2010 Ø 2009	Ø 2009 Ø 2008	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	100,6	103,7	104,5	101,6	103,4	97,6	TOTAL
<i>По намјени потрошње</i>							<i>By purpose of consumption</i>
Енергија	100,3	103,7	104,2	103,3	103,9	99,1	Energy
Интермедијарни производи	101,0	106,8	107,0	101,6	105,4	94,2	Intermediate goods
Капитални производи	100,0	101,7	106,2	99,0	100,7	98,5	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	102,1	100,0	100,0	101,7	101,5	98,3	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	100,4	98,6	99,6	98,6	98,9	101,3	Consumer non-durables
<i>По подручјима и областима</i>							<i>By sections and divisions</i>
C Вађење руда и камена	101,0	101,2	103,4	101,2	102,6	101,2	C Mining and quarrying
10 Вађење угља и лигнита; вађење тресета	101,4	101,6	104,7	101,4	103,6	101,3	10 Mining of coal and lignite; extraction of
13 Вађење руда метала	99,8	105,0	105,6	102,6	103,0	94,3	13 Mining of metal ores
14 Вађење осталих руда и камена	100,0	96,6	96,6	98,5	97,7	105,5	14 Other mining and quarrying
D Прерађивачка индустрија	100,8	104,4	105,1	100,6	103,4	96,3	D Manufacturing
15 Производња прехранбених производа и пића	102,7	103,3	105,0	98,5	102,7	95,8	15 Manufacture of food products and beverages
16 Производња дуванских производа	100,2	87,7	87,7	88,3	88,3	102,7	16 Manufacture of tobacco products
17 Производња текстила	99,6	98,7	99,3	100,1	99,6	99,6	17 Manufacture of textiles
18 Производња одјеће; дорада и бојење крзна	105,6	99,0	94,9	96,2	96,6	101,2	18 Manufacture of wearing apparel; dressing and dyeing of fur
19 Штављење и обрада коже; производња ковчега и торби, ручних торбица, седларских и ременарских производа и обуће	100,0	99,5	100,0	99,5	99,6	100,2	19 Tanning and dressing of leather; manufacture of luggage, handbags, saddlery, harness and footwear
20 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	100,5	99,6	99,3	98,9	99,0	101,2	20 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
21 Производња целулозе, папира, и производа од папира	99,8	106,6	105,0	102,0	105,0	100,1	21 Manufacture of pulp, paper and paper products
22 Издавачка и штампарска дјелатност; умножавање снимљених записа	100,0	101,4	100,9	101,3	101,5	98,5	22 Publishing, printing and reproduction of recorded media
23 Производња кокса, нафтних деривата и нуклеарног горива	100,7	114,3	111,7	98,8	107,8	88,3	23 Manufacture of coke, refined petroleum products and nuclear fuel
24 Производња хемикалија и хемијских производа	100,0	105,2	104,2	101,6	105,3	103,2	24 Manufacture of chemicals and chemical products
25 Производња производа од гуме и пластичних маса	97,4	98,5	97,4	100,1	97,7	101,3	25 Manufacture of rubber and plastic products
26 Производња осталих неметалних минералних производа	100,0	98,1	98,4	98,6	97,7	100,3	26 Manufacture of other non-metallic mineral products

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА У СЕПТЕМБРУ 2010. ГОДИНЕ - наставак
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS IN SEPTEMBER 2010 - continued

Назив (по PRODCOM-у)	<u>IX 2010</u> VIII 2010	<u>IX 2010</u> IX 2009	<u>IX 2010</u> XII 2009	<u>I-IX 2010</u> I-IX 2009	<u>IX 2010</u> Ø 2009	<u>Ø 2009</u> Ø 2008	Name (by PRODCOM)
27 Производња базних метала	100,2	110,4	110,9	103,8	108,8	94,2	27 Manufacture of basic metals
28 Производња производа од метала, осим машина и уређаја	99,6	102,2	105,4	99,1	101,1	94,0	28 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
29 Производња машина и уређаја, Д.Н.	102,0	98,5	102,0	97,3	99,1	99,7	29 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
30 Производња канцеларијских машина и рачунара (компјутера)	100,0	87,3	90,7	90,6	88,1	93,7	30 Manufacture of office machinery and computers
31 Производња електричних машина и апарата. Д.Н.	100,3	103,2	103,3	101,7	103,1	99,5	31 Manufacture of electrical machinery and apparatus n.e.c.
32 Производња радиотелевизијских и комуникационих апарата и опреме	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	32 Manufacture of radio, television and communication equipment and apparatus
33 Производња медицинских, прецизних и оптичких инструмената, сатова и часовника	100,0	95,2	107,0	95,1	96,8	108,0	33 Manufacture of medical, precision and optical instruments, watches and clocks
34 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	34 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
35 Производња осталих саобраћајних средстава	99,2	166,6	166,0	160,1	166,1	98,9	35 Manufacture of other transport equipment
36 Производња намјештаја, остала прерађивачка индустрија, Д.Н.	102,6	100,0	100,0	101,9	101,6	98,4	36 Manufacture of furniture; manufacturing n.e.c.
37 Рециклажа	101,8	127,6	134,4	111,0	121,4	59,0	37 Recycling
E Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом и водом	100,0	103,8	103,8	103,8	103,8	98,9	E Electricity, gas and water supply
40 Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и топлим водом	100,0	103,8	103,8	103,8	103,8	98,9	40 Electricity, gas, steam and hot water supply

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа је цијена по којој произвођач продаје своје производе, редовним купцима на домаћем тржишту у највећим количинама, франко утоварено у вагон (камион) у мјесту произвођача.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се: трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2010. години чини 437 производа. Сваког мјесеца прикупља се 1111 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно достављају 299 изабрана предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

Класификација индустријских производа је заснована на Номенклатури индустријских производа БиХ 2005. (Службени гласник БиХ бр. 19/06 од 20.3.2006.), која је заснована на PRODCOM листи 2005.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на домаћем тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2006. године.

Шема пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у тој години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (ЕПИ) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар предходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја, подручја и укупан индекс, кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes among enterprises.

Producer's selling price of industrial products is a price for which a producer sells his products to the regular customers on domestic market at maximum volume, franco loaded into the wagon (truck) at the producer's location.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, and excludes commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collecting according to the representative list of products which in 2010 consists of 437 products. Each month 1111 prices are collected.

The most important products by industrial sections are covered.

Questionnaire for producer prices is submitted monthly by 299 chosen enterprises. These are the largest producers, that have the largest realisation by industrial sections.

Classification of industrial products is based on the Nomenclature of Industrial Products in BH 2005. (Official Gazette of BH, No.19/06 from 20.3.2006) which is based on PRODCOM list 2005.

Weights

Weights used for calculating the Producer Price Index present relative participation of chosen products in the total value of industrial products production on domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Survey on Industrial Production IND-21 from 2006.

Scheme of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth in prices occurring during that year.

Aggregation

When calculating Producer Price Indices it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratios between current prices and the base price (December of the previous year); then simple geometric mean of these ratios.

From the elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, subsection, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Саопштење припремила: Јасминка Милић

Издаје и штампа Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д - Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор - Тираж 10 - Излази мјесечно - Саопштење је објављено и на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba - E-mail: stat@rzs.rs.ba - **Приликом коришћења података обавезно навести извор**

Prepared by: Jasminka Milić

Edited, published and printed by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d - Tel. +387 51 332 700 - Dr Radmila Čičković, Director General - Total print run copies 10 - Monthly periodicity - Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba - E-mail: stat@rzs.rs.ba - **These data can be used provided the source is acknowledged**